

Vanedannende legemidler i allmennpraksis – problemer og dilemmaer

Ivar Skeie, overlege LAR DPS Gjøvik, Sykehuset Innlandet og forsker ved Senter for rus- og avhengighetsforskning, UiO

De fleste allmennleger opplever forskrivning av vanedannende legemidler som krevende. Felles for disse legemidlene er nettopp deres evne til å utvikle avhengighet hos pasienten ved bruk over noe tid. De skal derfor primært brukes i korte perioder for akutte og tidsbegrensede tilstander. Problemene oppstår først og fremst når de brukes ved kroniske tilstander, som generalisert angst og kroniske ikke-maligne smerter og særlig hos pasienter med økt sårbarhet for å utvikle medikamentavhengighet.

Det meste av vanedannende legemidler forskrives av allmennleger. Min påstand er at de fleste allmennleger har kunnskap og ”riktige holdninger” til forskrivning av disse legemidlene. Samtidig vil mange allmennleger være enige i at det generelt forskrives for mye og at de også selv forskriver mer enn de ideelt sett burde. Men hva skal legen gjøre stilt overfor pasienter med stort lidelsestrykk og etablert medikamentavhengighet? Hvordan kan vanskelige dilemmaer håndteres?

Jeg opplever at noe av problemet ligger i at legen mangler gode verktøy til å ta tak i avhengighetsproblemet. Et slikt verktøy – ”sjekkliste-metoden” – presenteres i innlegget.

For farmasøyter og andre apotekansatte er innsikt i legens dilemmaer rundt forskrivning av disse legemidlene viktig.